

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

Малихін О. В., Попов Р. А.

Робоча програма дисципліни
**ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ПРОЄКТНО-
ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
В ОСВІТІ**

для здобувачів вищої освіти

**Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 014 Середня освіта**

Київ– 2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

О.М. Топузов

М.В. Головка

від "31" серпня 2022 р.

від "31" серпня 2022 р.

**ОРГАНІЗАЦІЙНА ТА ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА
ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ**

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

КИЇВ-2023

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 М.О. Загорулько

УДК 37.01:658.562:001.89(0.034.2)

Організаційна та проектно-дослідницька діяльність в освіті. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 18 с.

Автори:

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Попов Роман Анатолійович, 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ¹

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	форма навчання заочна
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка	
Загальна кількість годин – 60			
Модулів – 1	<u>014 «Середня освіта»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
	Семестр		
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	5-6-й	
		Лекції	
		6 год.	
		Практичні	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		40 год.	
		Вид контролю: залік	

¹ *Примітка:* Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Організаційна та проектно-дослідницька діяльність в освіті» є: формування у здобувачів системне уявлення про особливості організації та фінансуванні академічного, галузевого, вузівського та корпоративного секторів науки в Україні та за кордоном, дати методичні рекомендації з планування та виконання фундаментальних і прикладних досліджень, з написання і захисту дисертацій, організації проектної діяльності у сфері освіти.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність мислити аналітично та критично у процесі науково-дослідної діяльності.

ЗК 6. Здатність організовувати продуктивну усну та письмову комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, зокрема у міжнародному середовищі.

ЗК 8. Здатність розв'язувати дослідницькі проблеми із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень.

ФК 4. Здатність здійснювати та організовувати проектну діяльність в конкретній предметній освітній галузі.

ФК 5. Здатність до організації партнерської (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії в науково-дослідній діяльності та освітньому процесі.

ФК 6. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювання результатів власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній освітній галузі, визначати напрями подальших досліджень та індивідуальні професійно-педагогічні потреби.

ФК 7. Здатність використовувати спеціалізовані уміння та навички розв'язання проблем для виконання кваліфікаційної праці (дисертації) та презентації результатів власних наукових досліджень.

Результати навчання дисципліни «Організаційна та проектно-дослідницька діяльність в освіті» можна вважати успішними за умови досягнення наступних **програмних результатів:**

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none"> – знання про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; – знання про сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації; – знання про методи та інструменти 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння працювати з джерелами різних типів; – уміння здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; – уміння застосовувати методи та

	оброблення та аналізу інформації.	інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації.
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> – знання про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики; – освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації; – знання про креативне мислення, інноваційну науково-дослідну діяльність в галузі освіти та методи її активізації. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту; – уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; – уміння застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень; – уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності.
ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> – знання про особливості здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти; – знання про стратегії застосування аналітичного та критичного мислення. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінювати її результативність; – уміння опрацьовувати та оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного й критичного мислення; – уміння здійснювати аналітичну діяльність під час організації та реалізації освітнього процесу та критично оцінювати його результативність.
ПРН 6	- знання про комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, міжособистісну та педагогічну взаємодію.	<ul style="list-style-type: none"> - уміння організовувати процес комунікації в освітньому процесі, науковій та управлінській діяльності на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; - уміння здійснювати педагогічну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу, наукової діяльності та управління.
ПРН 8	<ul style="list-style-type: none"> – знання основ етики організації і здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; – знання принципів професійної етики та академічної доброчесності; – знання вимог законодавства щодо дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння організовувати і здійснювати наукову діяльність та освітній процес з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; – уміння стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної

		добросовісності.
ПРН 11	<ul style="list-style-type: none"> – знання про норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення – знання про прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти для висловлення ними думок, почуттів і ставлень в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності; – знання про стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу; – знання іноземної мови на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою (іноземною/іноземними мовами); – уміння застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти; – уміння висловлювати думки, почуття і ставлення в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності (державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формулювати усно та письмово науково обґрунтовані думки (державною та іноземною/іноземними мовами); – уміння формувати в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.
ПРН 13	<ul style="list-style-type: none"> - знання про основні етапи та особливості реалізації проектної діяльності в конкретній предметній галузі; - знання про взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проектної діяльності; - знання про освітній та розвивальний потенціал навчальних проектів (за предметною спеціальністю); - знання про розподіл ролей учасників проектної групи; - знання особливостей управління проектною діяльністю. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати взаємодію в проектній діяльності (для конкретної предметної освітньої галузі); - уміння організовувати взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проектної діяльності; - здійснювати ефективне управління проектною діяльністю.
ПРН 14	<ul style="list-style-type: none"> - знання принципів партнерської взаємодії в науковій діяльності та освітньому процесі; - знання особливостей та етапів формування суб'єкт-суб'єктних відносин; - знання основних форм конструктивної взаємодії між дослідниками, учасниками освітнього процесу. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати механізми реалізації партнерської взаємодії між дослідниками, учасниками освітнього процесу, представниками громадських організацій; - уміння координувати та стимулювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію.
ПРН 15	<ul style="list-style-type: none"> – знання критеріїв оцінювання результатів науково-дослідної і освітньої діяльності наукової установи, закладу освіти, науковця та педагогічного працівника; – знання форм та інструментарію 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння встановлювати результати власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній предметній освітній галузі; – уміння здійснювати самоаналіз

	<p>моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та практичної педагогічної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання форм і технологій безперервного професійного розвитку; - знання сучасних вітчизняних та зарубіжних тенденцій формування професійної траєкторії науковця та педагога. 	<p>результатів науково-дослідної та професійної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати різні форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та педагогічної діяльності; - уміння визначати індивідуальні професійні потреби; - уміння розробляти критерії оцінювання науково-дослідної та педагогічної діяльності; - уміння коригувати власну професійну траєкторію за результатами оцінювання якості науково-дослідної та педагогічної діяльності.
ПРН 16	<ul style="list-style-type: none"> - знання психолого-педагогічних засад здійснення науково-дослідної діяльності; - знання про методики та технології аналізу предметної галузі з метою визначення проблем та розроблення механізмів їх розв'язання; - знання вимог до публікацій на здобуття наукового ступеня; - знання вимог до кваліфікаційної праці (дисертації), її структури, технології виконання та презентації отриманих наукових результатів; 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння визначати наукові проблеми в обраній освітньо предметній галузі; - уміння планувати етапи наукового дослідження; - уміння добирати оптимальний методологічний інструментарій, застосовувати методи педагогічного і міждисциплінарного дослідження; - уміння оформлювати результати дослідження в наукові публікації та супроводжувати їх подання до фахових видань, зокрема, таких, що входять до провідних міжнародних наукометричних баз; - уміння оформлювати кваліфікаційну працю (дисертацію) згідно з вимогами; - уміння презентувати ключові результати наукового дослідження.

В *результаті* вивчення дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» здобувач освіти має:

знати:

- про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації; методи та інструменти оброблення та аналізу інформації;
- про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики; освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації;
- про особливості здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти; стратегії застосування аналітичного та критичного мислення;
- про комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, міжособистісну та педагогічну взаємодію;

- основи етики організації та здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; принципи професійної етики та академічної доброчесності;
- про норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення; прийоми та методи збагачення мовлення учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) для висловлення ними думок, почуттів і ставлень в освітньому процесі та процесі науково-дослідної діяльності; іноземну мову на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти;
- про проектну діяльність в освітньому процесі, основні етапи та принципи її організації; проектні вміння здобувачів освіти; розподіл ролей учасників проектної групи; особливості управління проектною діяльністю;
- принципи партнерської взаємодії в науковій діяльності та освітньому процесі; особливості та етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин; основні форми конструктивної взаємодії між дослідниками, учасниками освітнього процесу;
- критерії оцінювання результатів науково-дослідної і освітньої діяльності наукової установи, закладу освіти, науковця та педагогічного працівника; форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та практичної педагогічної діяльності; вимоги законодавства щодо дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності; форми і технології безперервного професійного розвитку; сучасні вітчизняні та зарубіжні тенденції формування професійної траєкторії науковця та педагога;
- психолого-педагогічні засади здійснення науково-дослідної діяльності; про методика та технології аналізу предметної області з метою визначення проблем та розроблення механізмів їх вирішення; вимоги до публікацій на здобуття наукового ступеня; вимоги до кваліфікаційної праці (дисертації), її структури, технології виконання та презентації отриманих наукових результатів.

вміти:

- працювати з джерелами різних типів; здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації;
- постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту; визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методика навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; застосовувати методика генерування ідей та управлінських рішень; приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності;
- здійснювати аналітичну діяльність у процесі науково-дослідної роботи та критично оцінити її результативність; опрацьовувати та оцінювати джерела, застосовуючи стратегії аналітичного й критичного мислення;
- організовувати процес комунікації в освітньому процесі, науковій та управлінській діяльності на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; здійснювати педагогічну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу, наукової діяльності та управління;
- організовувати та здійснювати наукову діяльність та освітній процес із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної доброчесності;
- здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою (іноземною/іноземними мовами); застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення здобувачів освіти; висловлювати думки, почуття і ставлення в освітньому процесі, процесі науково-дослідної діяльності (державною та іноземною/іноземними мовами); формулювати усно та письмово науково обґрунтовані думки (державною та

іноземною/іноземними мовами); формувати в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації;

- здійснювати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі; організувати проєктну діяльність здобувачів освіти та здійснювати ефективне управління нею; уміти проєктувати освітнє середовище закладу освіти з урахуванням особистісних потреб здобувачів;

- застосовувати механізми реалізації партнерської взаємодії між дослідниками; координувати та стимулювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію;

- встановлювати результати власної науково-дослідної і практичної педагогічної діяльності в конкретній предметній освітній галузі; здійснювати самоаналіз результатів професійної діяльності; застосовувати різні форми та інструментарій моніторингу й оцінювання результатів науково-дослідної та педагогічної діяльності; визначати індивідуальні професійні потреби; розробляти критерії оцінювання науково-дослідної та педагогічної діяльності; дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; коригувати власну професійну траєкторію за результатами оцінювання якості науково-дослідної та педагогічної діяльності;

- визначати наукові проблеми в обраній освітньо предметній галузі; планувати етапи наукового дослідження; добирати оптимальний методологічний інструментарій, застосовувати методи педагогічного і міждисциплінарного дослідження; оформлювати результати дослідження в наукові публікації та супроводжувати їх подання до фахових видань, зокрема, таких, що входять до провідних міжнародних науко метричних баз; оформлювати кваліфікаційну працю (дисертацію) згідно з вимогами; презентувати ключові результати наукового дослідження.

Програма навчальної дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин / 2 кредити за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		лекції	практичні
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
Теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідної діяльності			
Вступ	4	2	2
Тема 1. Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті	14	2	2
Тема 2. Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування	14	2	2
Разом за змістовим модулем 1	32	6	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освітній практиці: форми, методи, технології			
Тема 3. Форми, методи і технології організаційної діяльності в системі освіти	14	-	4
Тема 4. Об'єкти, структура, етапи і оцінювання дослідницьких проєктів	14	-	4
Разом за змістовим модулем 2	28	-	8
Всього годин	60	6	14

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Вступ: теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідної діяльності	2
2.	Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті	2
3.	Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування	2
	Разом	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідницької діяльності в освіті

Вступ

Предмет вивчення дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті», її міжпредметні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами. Мета та завдання дисципліни, форми організації занять, контроль навчальних досягнень.

Тема 1. Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті.

Сутність і зміст поняття «організаційна діяльність». Принципи організаційної діяльності в освіті. Характеристика та значення організаційної діяльності в освіті.

Тема 2. Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування.

Сутність і зміст понять «проєктно-дослідницька діяльність», «дослідницький проєкт». Місце дослідницького проєкту в системі педагогічного проєктування. Теорія і

практика розробки дослідницьких проєктів. Стан організації проєктно-дослідницької діяльності в освіті.

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Вступ: теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідної діяльності	2
2.	Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті	2
3.	Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування	2
4.	Форми, методи і технології організаційної діяльності в системі освіти	4
5.	Об'єкти, структура, етапи і оцінювання дослідницьких проєктів	4
	Разом	14

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідницької діяльності в освіті

Вступ: теоретичні основи організаційної та проєктно-дослідницької діяльності в освіті

Питання для обговорення:

1. Предмет вивчення дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті».
2. Міжпредметні зв'язки дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» з іншими навчальними дисциплінами.
3. Мета та завдання дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті»
4. Форми організації занять, контроль навчальних досягнень дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті»

Тема 1. Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті

Питання для обговорення:

1. Сутність і зміст поняття «організаційна діяльність».
2. Принципи організаційної діяльності в освіті.
3. Характеристика та значення організаційної діяльності в освіті

Тема 2. Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування

Питання для обговорення:

1. Сутність і зміст понять «проєктно-дослідницька діяльність», «дослідницький проєкт».
2. Місце дослідницького проєкту в системі педагогічного проєктування.
3. Теорія і практика розробки дослідницьких проєктів.
4. Стан організації проєктно-дослідницької діяльності в освіті

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освітній практиці: форми, методи, технології

Тема 3. Форми, методи і технології організаційної діяльності в системі освіти

Питання для обговорення:

1. Логічна схема організаційної діяльності.
2. Форми і методи організаційної діяльності.
3. Технологія організації діяльності.
4. Оцінювання ефективності організаційної діяльності

Тема 4. Об'єкти, структура, етапи і оцінювання дослідницьких проєктів

Питання для обговорення:

1. Функції і завдання розроблення дослідницького проєкту.
2. Об'єкти дослідницького проєктування.
3. Структура й етапи дослідницького проєкту.
4. Презентація та оцінювання ефективності дослідницького проєкту.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 4 теми (по 10 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного практичного заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми навчання
1.	<p>Сутнісні ознаки організаційної діяльності в освіті</p> <p>Створення есе щодо обґрунтування доцільності та необхідності організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності</p>	10
2.	<p>Дослідницький проєкт в системі педагогічного проєктування</p> <p><i>Опрацювання питань:</i> Здійснити аналіз наукових джерел та бази авторефератів захищених дисертаційних досліджень з питань організаційної та проєктної дослідницько-інноваційної діяльності. Визначити сутність ключових дефініцій: «дослідно-інноваційна діяльність»; «наукова діяльність як проєкту»; «організація наукової діяльності»; «інноваційний продукт» тощо</p> <p>Виокремити результати власного дисертаційного дослідження як інноваційного проєкту та обґрунтувати їх унікальність</p>	10

3.	Форми, методи і технології організаційної діяльності в системі освіти Підготовка до публічної презентації власного проєктного дослідження.	10
4.	Об'єкти, структура, етапи і оцінювання дослідницьких проєктів Дібрати й описати необхідне ресурсне забезпечення власного проєкту. Скласти орієнтовне календарне планування власного дослідно-інноваційного проєкту.	10
	Усього	40

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота студентів з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових робіт, тестувань.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання аспірантами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу аспірантів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового заліку.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів здобувач може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль (залік).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 45 балів;

- індивідуальна робота (за вибором – виконання персональних навчально-дослідних завдань, наприклад вивчення матеріалу підручника, підтверджене результатами перевірки відповідних контрольних завдань, або виконання персональних завдань науково-дослідницького характеру, зокрема підготовка рефератів, виступів на науково-практичну конференцію, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі наукових робіт) – до 5 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється в усній формі відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль Інституту педагогіки НАПН України».

Схема нарахування балів з дисципліни подано у таблиці.

Поточне оцінювання, тестування					Семестровий залік	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				
Вступ	T1	T2	T3	T4		
10	10	10	10	10	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять з дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» – рукопис.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Забродська Л.М., Онопрієнко О.В., Цимбалару А. Д./ Інформаційно-методичне забезпечення проєктно-технологічної діяльності вчителя : наук.-метод. пос. / за заг. ред. А. Д. Цимбалару, О. В. Онопрієнко. Харків : вид. група «Основа», 2007. 208 с.
2. Засєкіна, Т.М. (2020). Інтеграція в шкільній природничій освіті: теорія і практика: монографія. За наук. ред. О.М. Топузова. Київ: Педагогічна думка. 400 с.
3. Малихін О. В. Формування індивідуальних стратегій навчання засобами комп'ютерних технологій як психолого-педагогічна проблема. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. 2016. Вип. 133. С. 124–127.
4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузов (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Нічкало, П. Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
5. Попов Р. А. Комплексне застосування інноваційних і традиційних технологій навчання в освітній діяльності у вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 10. Т. 3. С. 170–174.

6. Попов Р. А. Моделювання процесу розвитку автономності студентів закладів вищої освіти. Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» – Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Вип. 6. Кн. 2. Том III (81). Київ: Гнозис, 2018. С. 461–471.
7. Попов Р. А. Сучасні технології навчання в освітньому процесі вищої школи / Педагогіка і психологія : напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (19-20 квітня 2019 року, м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 2. С. 76–81.
8. Самойленко, В.М., Топузов, О.М., Вішнікіна, Л.П., Діброва, І.О. (2013). Дидактика географії: монографія. Київ: Ніка-Центр. 570 с.
9. Топузов, О. М. Дидактична прогностика в контексті теоретикометодичного забезпечення створення сучасного підручника. *Проблеми сучасного підручника*, 2014, (14), 12–20.
10. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. *Укр. пед. журн.* 2015. № 1. С. 16–27.
11. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії : підручник / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна ; [ред. Олена Король]. Київ : Картографія, 2012. 512 с.
12. Топузов О.М. Експеримент у педагогічній науці і практиці: педагогічні інновації в системі загальної середньої освіти. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2014. №1–4. С. 135–140.
13. Топузов О. М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. *Рідна мова*. Київ, 1998. № 7–12. С. 6–8.
14. Топузов О. М. Компетентнісний підхід – основа інновацій у навчанні. *Справи сімейні*. 2016. № 8. С. 19.
15. Топузов, О. Компетентнісні засади сучасного підручникотворення. *Український педагогічний журнал*, 2015, (3), 36–47.
16. Топузов, О. М. Методичні основи проблемного навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : дис... д-ра пед. наук: спец. 13.00.02. Київ, 2008. 509 с.
17. Топузов О. Проблемна ситуація в теорії проблемного навчання. *Шлях освіти*. 2007. № 1. С. 12–16.
18. Топузов О. М. Проблемне навчання географії в школі: теорія і практика : [монографія] / Олег Михайлович Топузов ; АПН України, Ін-т педагогіки АПН України. Київ : Фенікс, 2007. 304 с.
19. Топузов О. М. Профільне навчання: проблеми формування змісту курсів за вибором та організація навчальної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. *Проблеми сучасного підручника*. Київ: Педагогічна думка, 2008. Вип. 8. С. 20–27.
20. Топузов О. М. Роль і місце підручника в реалізації компетентнісного підходу до навчання. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць*. Київ : Педагогічна думка, 2012. Вип. 12. С. 241–247.
21. Топузов О. М. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці. *Рідна школа*. 2015. № 1. С. 57–60.
22. Топузов О. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого навчання предметів природничого циклу. *Рідна школа*. 2012. № 1-2. С. 13–16.
23. Топузов О.М. Формування географічної компетентності учнів засобами проблемного навчання. *Рідна школа*. 2008. № 9. С. 43-45.
24. Топузов О.М., Малихін О.В., Опалюк Т.Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя : навч. посібник. Київ : Педагогічна думка, 2018. 292 с.
25. Географія: підручник для 9 кл. загальноосвітніх навчальних закладів / О.Ф. Надтока, О.М. Топузов. Київ: Вид. дім. «Світ знань», 2009. 224 с.

26. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. Київ : Інформ. Системи, 2010. 340 с. Бібліогр.: с. 315–337. – Із змісту: підрозд. 2.2.3. Удосконалення навчально-методичного забезпечення дидактичного процесу в школі / Топузов О. М., Гудзик І. П., Ляшенко О. І. С. 148–154.
27. Рибалко, Л. Навчання природничих предметів на засадах еколого-еволюційного підходу в загальноосвітніх навчальних закладах: теорія і практика : монографія / Ліна Рибалко ; [наук. ред. Топузов Олег Михайлович] ; НАПН України, Ін-т педагогіки. Полтава : [Мирон І. А.], 2014. 399 с.
28. Назаренко, Т. Г. Методика навчання географії в профільній школі: теорія і практика: Монографія. [наук. консультант **Топузов Олег Михайлович**] Київ: Педагогічна думка, 2013. 380 с.
29. Топузов О. М. Соціальне співробітництво в системі загальної середньої освіти. Укр. пед. журн. = Ukrainian Educational Journal. 2018. № 3. С. 47–59.
30. Топузов О.М., Малихін О.В., Ярмольчук Т.М. Модель стратегії формування готовності майбутніх фахівців з інформаційних технологій до професійної діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 77. №3. С. 205–222. URL : 10.33407/itlt.v77i3.3351 ; <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3351>.
31. Topuzov, O., Malykhin, O., & Aristova, N. (2022). General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the COvid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 549-559. doi:<https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>
32. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. The Right Mix of Approaches in the English Language Teaching: Achieving Desired Learning Outcomes in the ESP Classroom. *Society. Integration. Education : Proceedings the International Scientific Conference*, May 22nd 2020. 2020. Vol. V. P. 512–526. URL : <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/4818>.
33. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N., Popov, R., & Zasyekina, T. (2022). Individualized Learning in the Context of Blended Mode of the Educational Process in Secondary School: Challenges and Expectations. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 560-571. doi:<https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6874>
34. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. & Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. P. 59–71. URL : <https://tner.polsl.pl/e59/a5.pdf>.
35. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian Comparative Studies on University Education: Common European Values and Current Challenges. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 696-706. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6423>
36. Topuzov O.M., Shamne A.V., Malykhin O.V., Aristova N.O., Opaliuk T.L. Adaptation Peculiarities of the First-Year Students to University Life: Study on Stress Resistance. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 2. P. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/265>.

УДК 37.01:658.562:001.89(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Малихін О. В., Попов Р. А. Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / О. В. Малихін, Р. А. Попов [Електронне видання]. – Київ : Педагогічна думка, 2023. – 18 с.

DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-708-4-2023-18>

ISBN 978-966-644-708-4

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту педагогіки НАПН України.

Навчальна програма дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта» за спеціальністю 014 «Середня освіта». Метою навчальної дисципліни «Організаційна та проєктно-дослідницька діяльність в освіті» є формування у здобувачів системне уявлення про особливості організації та фінансуванні академічного, галузевого, вузівського та корпоративного секторів науки в Україні та за кордоном.

The curriculum of the discipline “Organizational and Project-based Research Activity” is compiled in accordance with the educational and scientific program of training of the third level of higher education in the field of knowledge 01 “Education” for specialty 014 “Secondary Education”. The aim of the discipline “Organizational and Project-based Research Activity” is to form systemic comprehension of peculiarities of organizing and financing academic, sector-specific, university and corporative sectors of science in Ukraine and abroad among students.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2023 рік

© Педагогічна думка, 2023 рік

© Малихін Олександр Володимирович, 2023 рік

© Попов Роман Анатолійович, 2023 рік